

MEMO

Onderwerp:
Aanvulling MER bestemmingsplan Buitengebied
Wageningen

Arnhem,
24 juni 2013

Van:
ing. P. Hartskeerl

Afdeling:
Divisie M&R Arnhem

Aan:
Gemeente Wageningen
Mevrouw A. Koopman

Projectnummer:
B02047.000032.0100

Opgesteld door:
ing. P. Hartskeerl

Ons kenmerk:
077172394:A

Kopieën aan:

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Inleiding

Op 15 mei jl. is het eindconcept toetsingsadvies op het MER bestemmingsplan Buitengebied (nr. 2755-30; d.d. 7 mei 2013) besproken met de Commissie m.e.r.. De Commissie adviseert een aanvulling op het MER, voordat het bestemmingsplan wordt vastgesteld. Aanleiding is de recente wijziging van het artikel 19 kd Natuurbeschermingswet 1998¹. Hierdoor geldt een andere referentie voor het beoordelen van de effecten van extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden dan de referentie in het MER.

Vrij vertaald geeft artikel 19kd nu aan dat voor het bepalen van de extra stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden het vigerende planologische kader als referentie mag worden gebruikt. Als het oude plan meer planologische ruimte biedt dan het nieuwe, zijn significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden uit te sluiten en is een Passende Beoordeling niet verplicht.

Inmiddels is een brede discussie gaande over de interpretatie van de betreffende wetswijziging. Hierover wordt binnenkort een reactie van de minister verwacht.

De Commissie constateert in haar toetsingsadvies de volgende twee essentiële tekortkomingen in het MER om het milieu volwaardig mee te wegen in de besluitvorming:

- Een effectbeschrijving voor stikstof op basis van het verschil tussen de potentiële ontwikkelingsruimte voor agrarische locaties in het nieuwe bestemmingsplan en de ontwikkelruimte in het vigerende planologisch kader op de peildatum 7 december 2004. Dit in overeenstemming met de interpretatie van de Commissie m.e.r. van het nieuwe artikel 19kd Natuurbeschermingswet 1998.
- Een extra toelichting op de uitgangspunten van de alternatieven voor de navolgbaarheid van de gehanteerde berekeningen.

¹ Per 25 april jl. zijn (versneld) een aantal permanent geworden bepalingen uit de Crisis en Herstelwet van kracht. Deze bepalingen hebben betrekking op de Natuurbeschermingswet.

Deze memo gaat in op beide tekortkomingen.

Effectbeschrijving stikstof op basis van planverschillen

Voor beide plansituaties is per agrarische locatie het volgende geïnventariseerd:

- De oppervlakte van het bouwblok.
- De vrijstellings- of wijzigingsbevoegdheden in de bestemmingsplannen die vergroting van het bouwvlak mogelijk maken.
- Het bebouwingspercentage van het bouwblok.
- De mogelijkheden van omschakeling.

Het resultaat van deze inventarisatie is opgenomen in bijlage 1 en onder 'Vigerende bestemmingsplannen' samengevat.

Voor een koppeling van de planologische ruimte aan emissies voor ammoniak (NH_3) is de waarde aan potentiële emissie aan NH_3 per ha bouwblok per jaar berekend op basis van de kentallen van de Commissie van Doorn in haar advies "Al het vlees duurzaam; De doorbraak naar een gezonde, veilige en gewaardeerde veehouderij in 2020". In bijlage 2 zijn de emissiekentallen bepaald voor ammoniak. Afgerond is dat voor melkrundvee 1800 kg NH_3 per ha bouwblok per jaar, voor varkens/vleeskalveren/geiten 4400 kg NH_3 per ha bouwblok per jaar en voor leghennen kan worden uitgegaan van 10.000 kg NH_3 per ha bouwblok per jaar.

Vigerende bestemmingsplannen

De volgende plannen waren van kracht op 7 december 2004:

- Bestemmingsplan Uiterwaarden-West (2 locaties).
- Bestemmingsplan Landelijke Gebied Noord en West (20 locaties).
- Bestemmingsplan Slagsteeg/hoek Oordensteeg (1 locatie).
- Bestemmingsplan Landelijk Gebied Oost (5 locaties).
- Bestemmingsplan Boven- en benedenwaarden (inclusief partiële herziening) (2 locaties).

In totaal zijn 30 agrarische locaties onderzocht. Hiervan hebben 23 locaties een bestemming Agrarisch gebied, 2 locaties hebben de bestemming Landbouwonderzoeks- en landbouwonderwijsgebied, 2 locaties hebben de bestemming wonen, 1 locatie met bestemming bedrijfsdoeleinden met de aanduiding 'loonwerkbedrijf', 1 locatie met bestemming 'woondoeleinden' (vrijstaande woningen met agrarische bedrijfsactiviteiten) en 1 locatie met Recreatieve doeleinden met de aanduiding 'manege'.

Op 26 locaties is het bedrijfsmatig houden van vee mogelijk. Op de 23 locaties met bestemming Agrarisch gebied is bij 20 locaties omschakeling naar elk type agrarisch bedrijf bij recht mogelijk en 3 locaties zijn uitsluitend bestemd voor het houden van grondgebonden veehouderij. Daarnaast is op de 2 locaties met de bestemming Landbouwonderzoeks- en landbouwonderwijsgebied, een grondgebonden veehouderij mogelijk en is op 1 locatie een manege mogelijk.

Op basis hiervan is op 20 locaties een vorm van intensieve veehouderij en op 5 locaties een vorm van grondgebonden veehouderij mogelijk. Voor de meeste locaties mag het bouwvlak voor 100% worden

bebouwd en voor een beperkt aantal locaties is de maximale bebouwing beperkt tot 30, 40 of 50% van het bouwvlak.

Het potentieel aan ontwikkelingsruimte voor veehouderij is als volgt gekwantificeerd:

Type veehouderij	Aantal locaties	Totaal aan bouwvlak (ha)	Totaal aan maximaal bebouwd oppervlak (ha)	Ammoniakemissie (kg NH ₃ /jr)
Intensieve veehouderij	20	16,10	14,71	147.100
Melkrundvee (=grondgebonden)	3	0,16	0,16	288
Melkrundvee (=Landbouwonderzoeks- en landbouwonderwijsgebied)	2	1,65	1,65	2.970
Totaal				150.358

Het nieuwe (ontwerp) bestemmingsplan Buitengebied

Zoals aangegeven in het MER is het nieuwe (ontwerp) bestemmingsplan Buitengebied Wageningen conserverend van aard. Daarom zijn de bestaande rechten zoveel mogelijk overgenomen uit de vigerende plannen en waar nodig geactualiseerd.

Van de 30 locaties krijgen 3 locaties de bestemming 'Agrarisch met waarden – Natuur en landschap', 14 locaties krijgen de bestemming 'Agrarisch met waarden' en 1 locatie krijgt de bestemming 'Agrarisch – Onderzoek en Onderwijs'. De overige locaties krijgen de bestemming 'Wonen' (9x), 'Wonen & Natuur' (1x), 'Sport' met aanduiding 'manege en agrarisch loonbedrijf' (1x) of aanduiding 'manege' (1x).

De omschakeling naar een vorm van intensieve veehouderij is op geen enkele bestemming meer mogelijk. Het maximale percentage aan bebouwd oppervlak is overgenomen uit de vigerende plannen.

Het potentieel aan ontwikkelingsruimte voor veehouderij is als volgt gekwantificeerd:

Type veehouderij	Aantal locaties	Totaal aan bouwvlak (ha)	Totaal aan maximaal bebouwd oppervlak (ha)	Ammoniakemissie (kg NH ₃ /jr)
Intensieve veehouderij	6	4,80	4,80	48.000
Melkrundvee (=grondgebonden)	11	7,14	5,93	10.674
Melkrundvee (=Landbouwonderzoeks- en landbouwonderwijsgebied)	1	1,51	0,60	1.080
Totaal				59.654

Het verschil aan ontwikkelingsruimte in potentiële ammoniakemissies

In de volgende tabel is het verschil aan potentiële emissies berekend door beide plansituaties met elkaar te vergelijken. Voor de intensieve veehouderij is de emissienorm voor leghennen het uitgangspunt en het verschil is berekend op basis van het maximaal bebouwd oppervlak.

Type veehouderij	Verschil in aantal locaties	Verschil aan bouwvlak (ha)	Verschil aan maximaal bebouwd oppervlak (ha)	Verschil aan ammoniakemissie (kg NH ₃ /jr)
Intensieve veehouderij	- 14	- 11,30	- 9,91	- 99.100
Melkrundvee (=grondgebonden)	+ 8	+ 6,98	+ 5,77	+ 10.386
Melkrundvee (=Landbouwonderzoeks- en landbouwonderwijsgebied)	0	- 0,14	-1,05	- 1.890
Totaal				-90.604

Conclusie

Met het vaststellen van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Wageningen neemt de potentiële ammoniakemissie op de locaties met een agrarische bestemming af met 90.604 kg NH₃ per ha bouwblok per jaar. Dit is een afname van ruim 60% t.o.v. de vigerende plannen. Als de interpretatie van artikel 19 kd Natuurbeschermingswet 1998 in de inleiding klopt, zijn op voorhand significant negatieve effecten uit te sluiten en is de Passende Beoordeling voor het bestemmingsplan niet verplicht.

Navolgbaarheid berekeningen

De Commissie voor de m.e.r. adviseert om in deze aanvulling alsnog de gehanteerde uitgangspunten (dieraantallen en de daarbij horende onderbouwing) aan te leveren. Dit voor de controleerbaarheid van de emissies en de daaruit voortvloeiende deposities.

In tabel 6 van het MER zijn de uitgangspunten beschreven voor de modelmatige verkenning van de maximale planologische ruimte die het bestemmingsplan biedt. Zoals aangegeven is de indicatieve depositiegrens voor ammoniak, gebaseerd op de Verordening stikstof en Natura 2000 van de provincie Gelderland, bepalend voor de groei van 4 van de 8 bedrijven met de aanduiding "intensieve veehouderij" welke modelmatig groeien tot 100.000 leghennen per ha. Voor de bedrijven zonder i.v.-aanduiding is de depositiegrens bepalend voor de groei bij 5 van de 6 bedrijven.

Aanvullend op het MER geeft bijlage 3 inzicht in de "worst-case" verkenning van de maximale planologische ruimte met en zonder de indicatieve depositiegrens voor ammoniak. Bijlage 3 geeft ook inzicht in de "best-case" verkenning waarin de locaties zijn voorzien met stallen met minimale emissie op basis van de Regeling Ammoniak en Veehouderij (RAV).

Daar waar groei mogelijk is op basis van bouwblokafmetingen, geurruimte en ammoniakruimte², is bij de locaties met een agrarisch bouwblok met aanduiding "intensieve veehouderij" de veestapel vervangen door het maximaal mogelijke aantal leghennen. De volgende uitgangspunten zijn hierbij gebruikt:

² In het geval de indicatieve ammoniakruimte uit de provinciale stikstofverordening bepalend is voor groei.

	Aantal en type vee	Aantal nge	Ammoniak (Kg NH ₃ /jr)	Geur (OU)	Staltype RAV
Worst-case per 1,5 ha bouwblok	100.000 leghennen	264	12.500	34000	E2.9.1.
Best-case per 1,5 ha bouwblok			2.500		E2.11.3

Daar waar groei mogelijk is op basis van bouwblokafmetingen en ammoniakruimte, is bij de locaties met een agrarisch bouwblok met *melkrundvee*, de veestapel vervangen door het maximaal mogelijke aantal melkkoeien met bijbehorend jongvee. De volgende uitgangspunten zijn hierbij gebruikt:

	Aantal en type vee	Aantal nge	Ammoniak (Kg NH ₃ /jr)	Geur (OU)	Staltype RAV
Worst-case per 1,5 ha bouwblok	220 melk- en kalfkoeien en 140 jongvee	300	2.636	n.v.t.	A1.100.1/A3
Best-case per 1,5 ha bouwblok			1.448		A1.9.1/A3